

Kaupunginhallitus
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Tämä on Helsingin kaupungin vammaisneuvoston hyväksymän asiakirjan allekirjoittamaton sähköinen versio.

Viite: HEL 2022-013960

Asia: Vammaisneuvoston lausunto: valtuutettu Hilikka Ahteen toivomusponsi vammaisten lasten työssäkäyvien omaishoitajien viikkolevon järjestämisestä

Vammaisneuvosto kiittää mahdollisuudesta antaa lausuntonsa valtuutettu Hilikka Ahteen toivomusponnosta työssäkäyvien omaishoitajien vammaisten lasten viikonloppuhoidon mahdollistamisesta.

Vammaisen lapsen työssä käyvän omaishoitajan jaksamisen kannalta vapaapäivien pitäminen on elintärkeää. Omaishoitajan uupumisen estäminen omaishoitotyössä on tärkeää koko perheen kannalta, sillä omaishoitoperheissä saattaa olla muitakin lapsia kuin omaishoidossa oleva lapsi. Lomien varmistaminen on myös parisuhteen kannalta olennaista. Omaishoitajista suuri joukko on yksinhuoltajia, joilla saattaa olla vastuullaan myös muita lapsia. Yksinhuoltaja-omaishoitoperheellä jaksaminen on erityisten haastavaa.

Vammaisneuvosto kehottaa kaupunkia selvittämään keinoja, joilla tuetaan ja varmistetaan erityislaster omaishoitajien vapaapäivien pitäminen. Erityisen tärkeää virkistäytyminen ja lepo on erityislaster työssä käyville omaishoitajille aivan kuten ponnassa todetaan. Erityislapsi tarvitsee hoitoa koko ikänsä. Erityislapsiperheelle on tärkeää voida elää mahdollisimman normaalia elämää. On itsestään selvää, että tukemalla erityislaster omaishoitajien jaksamista ja omaishoidon jatkuvuutta kaupunki säästää hoito- ja hoivakuluista.

Vammaisneuvosto pitää tärkeänä, että tarjolla on perheiden arkeen sopivia tukimuotoja sovittujen vapaiden pitämiseksi. Ponnassa mainittu viikonloppuhoito on työssä käyvälle omaishoitajalle tärkeä mahdollisuus, sillä kaikilla työpaikoilla ei ole joustoa vapaiden pitämiseksi arkena. Edelleenkin yhteiskunta toimii pitkälti tavanomaisen työviikon puitteissa, jolloin viikonloput ovat luontevia vapaa-ajanviettoaikoja.

Nykyisen palvelusetelin arvolla palveluntuottajat eivät saa koulutettuja sijaisia viikonloppuisin esimerkiksi neuropsykiatristen ja vaikeavammaisten lasten perheisiin. Palvelusetelin arvoa tulisi korottaa. Vammaisneuvosto pitää tärkeänä, että palvelusetelien hinnoitteluperusteet ja korotuskäytännöt on määritelty mahdollisimman selkeästi ja läpinäkyvästi.

Vammaisneuvosto kehottaa kaupunkia kiinnittämään erityistä huomiota omaishoidon vapaapäiviä korvaavan sijaishoidon muotoihin ja perheille

helppoihin järjestelyihin. Vapaapäivien pitämisen esteenä on usein se, ettei tarjolla ole perheelle sopivaa hoitomuotoa vapaapäivien ajaksi tai se on perheille liian hankalaa ja byrokraattista järjestää. Perheiden yksilölliset tarpeet tulee ottaa huomioon, sillä viikkolevon räätälöintikin on kustannustehokkaampaa kuin omaishoitajan uupumisesta johtuvien seurausten hoitaminen.

Kaupungin tulee selvittää erilaisia sijaishoivamuotoja toteuttamaan omaishoitajien vapaapäiviä. Vammaisneuvosto kannustaa kaupunkia kehittämään omaishoitajien vapaapäivien pitämisen mahdollistavaa palveluvalikkoa yhteistyössä erityislasten perheiden kanssa. Omaishoidon palvelusetelien ja ostopalvelujen rinnalla kaupungin tulee ottaa erityistä vastuuta niistä palveluista, joita ei ole tarjolla muutoin. Joustavat palvelut ovat hyvin tärkeitä omaishoidon ja ansiotyön yhteensovittamisessa sekä omaishoitajien kuormituksen hallinnassa.

Helsingin vammaisneuvosto

Sirpa Puhakka
puheenjohtaja

Kristiina Karhos
varapuheenjohtaja